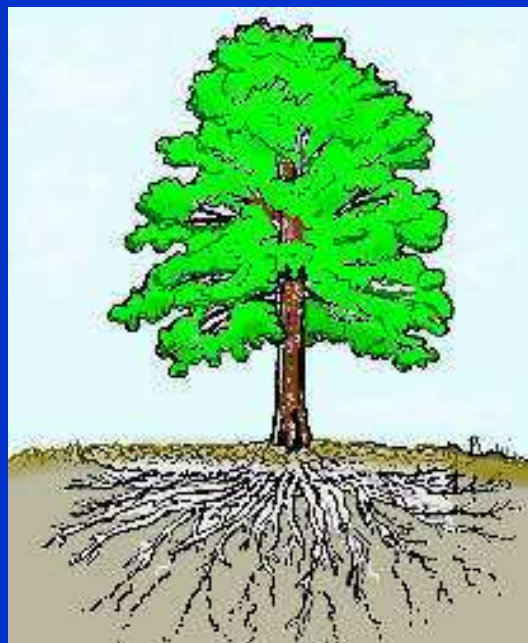

XENOBIOCHEMIE ROSTLIN IV.

Petr Soudek

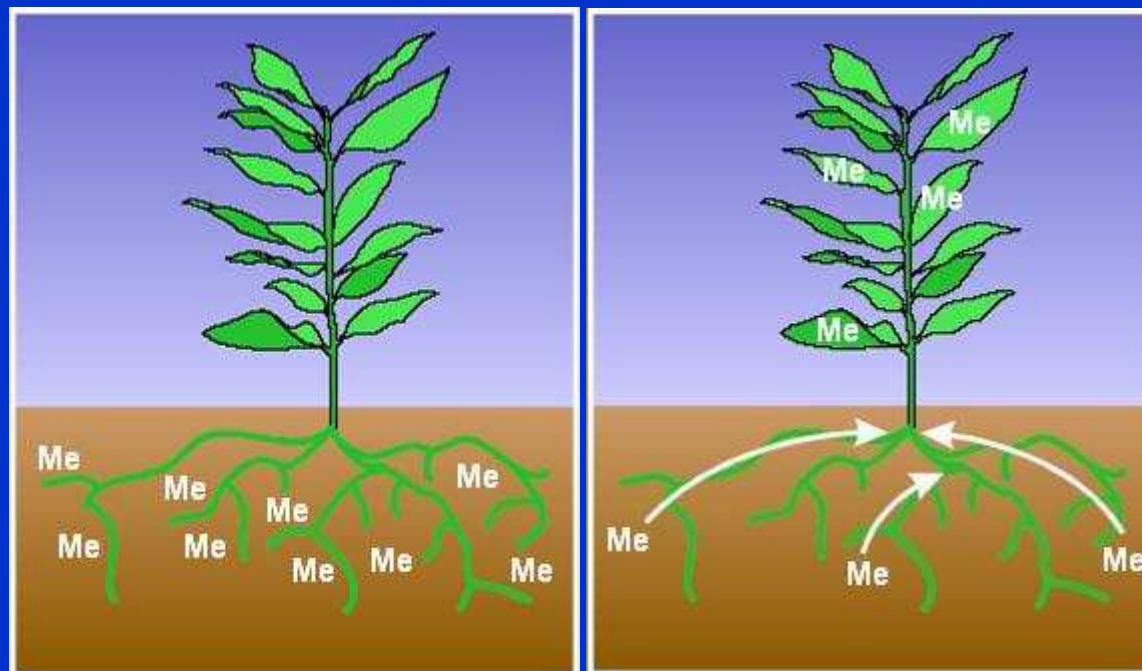

MECHANISMUS

FYTOREMEDIACE KOVŮ

Kov je odstraněn z půdy přesunem do rostlinných kořenů, stonků a listů. Rostlina je poté sklizena a odstraněna a plocha je znovu zazeleňována do té doby než je množství kovů v půdě nižší než přípustná hladina.

podle <http://www.unep.or.jp/letc/Publications/Freshwater/FMS2/2.asp>

PROČ ROSTLINY PŘIJÍMAJÍ TOXICKÉ KOVY ?

- Esenciální micronutrienty: Fe, Zn, Mn, Ni, Mo a Cu
- Přenos kovů přes biologickou membránu pomocí proteinů s transportní funkcí
- Mechanismus příjmu je selektivní

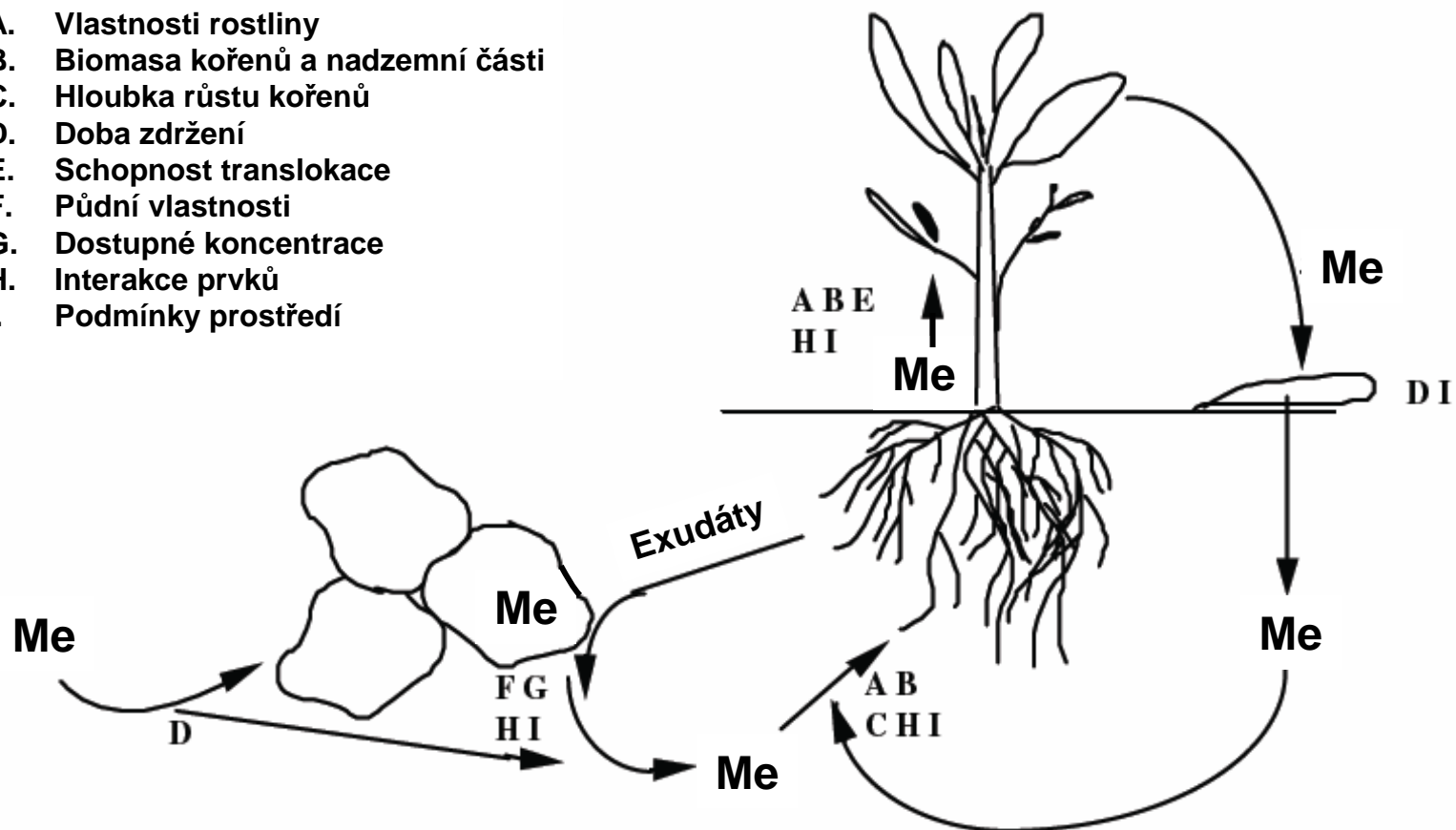

FAKTORY OVLIVŇUJÍCÍ PŘÍJEM KOVŮ

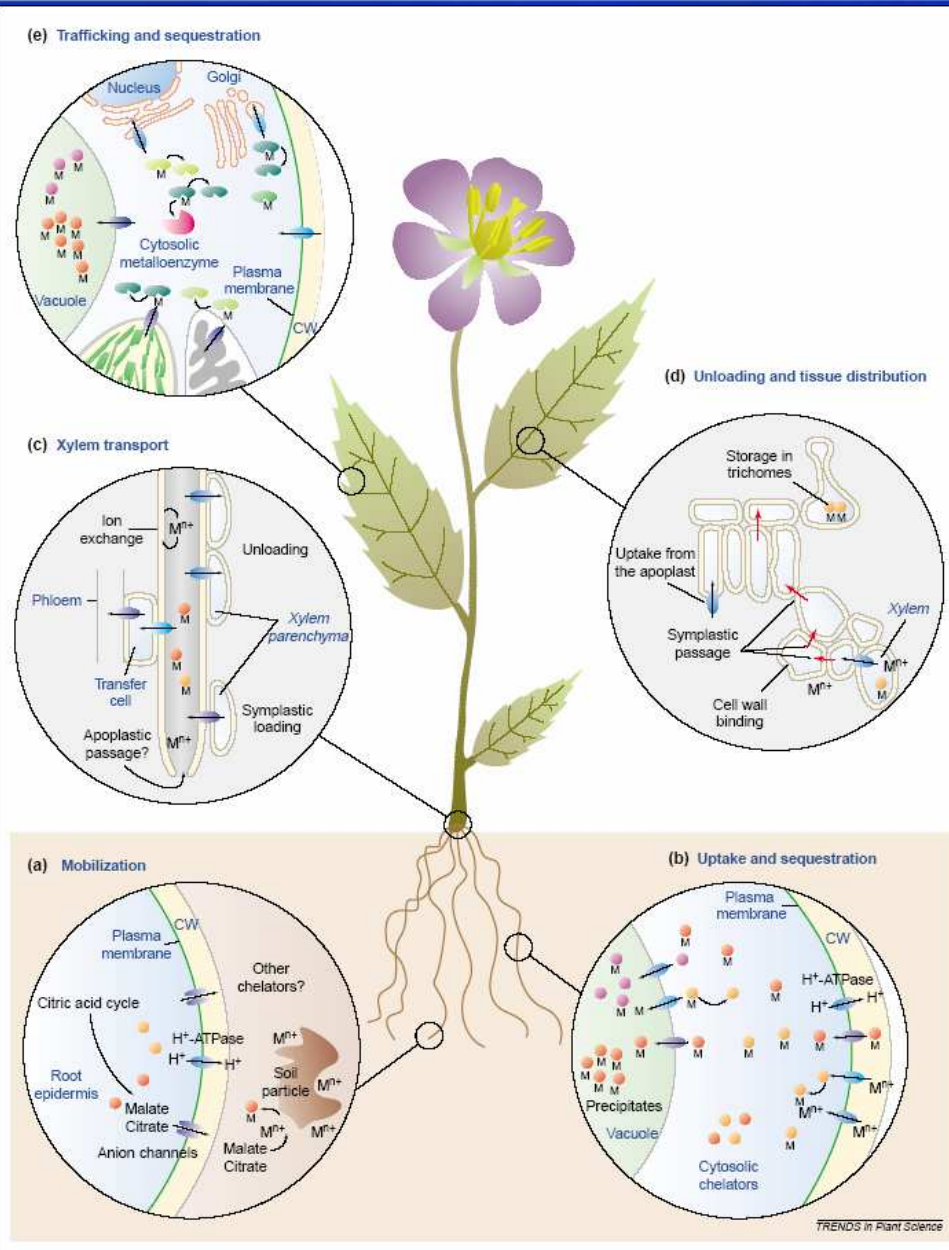

- A. Vlastnosti rostliny
- B. Biomasa kořenů a nadzemní části
- C. Hloubka růstu kořenů
- D. Doba zdržení
- E. Schopnost translokace
- F. Půdní vlastnosti
- G. Dostupné koncentrace
- H. Interakce prvků
- I. Podmínky prostředí

MECHANISMUS PŘÍJMU KOVŮ

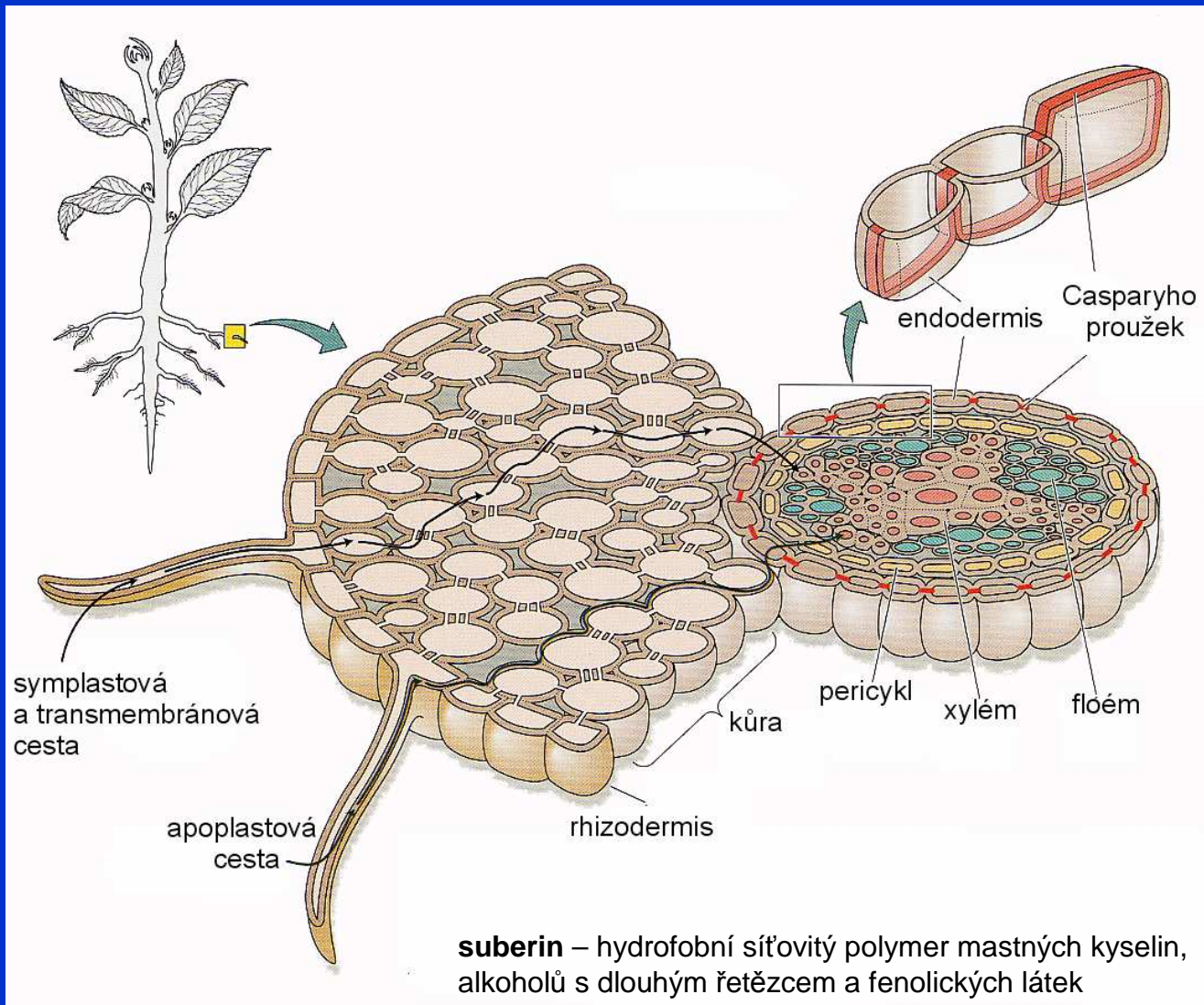
Clemens *et al.*, Trends in Plant Science (2002) 7, 309-315

buněčná stěna je pro minerální látky propustná

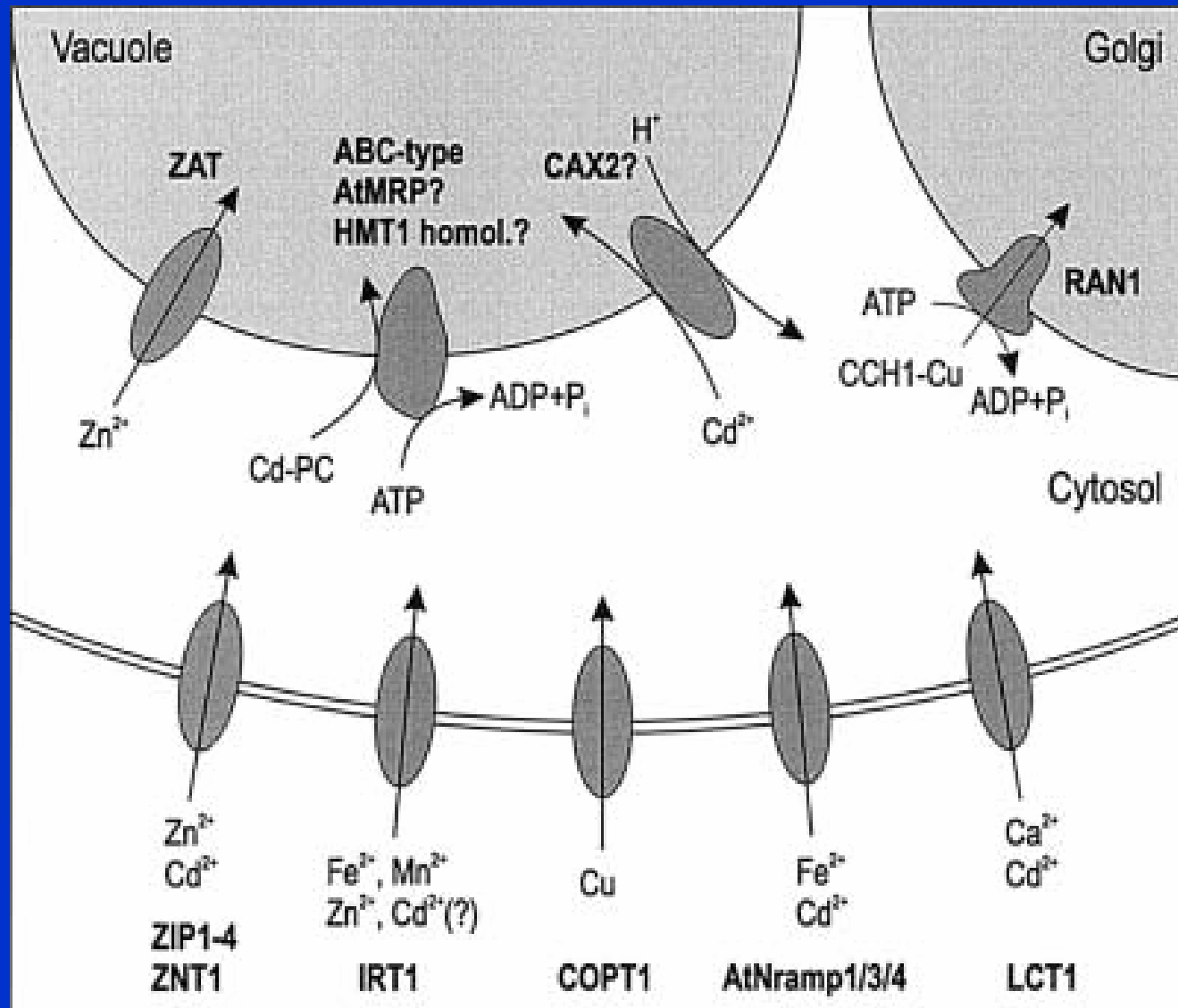
cesty : apoplast – symplast

bariéra – plazmatická membrána (Casparyho proužky)

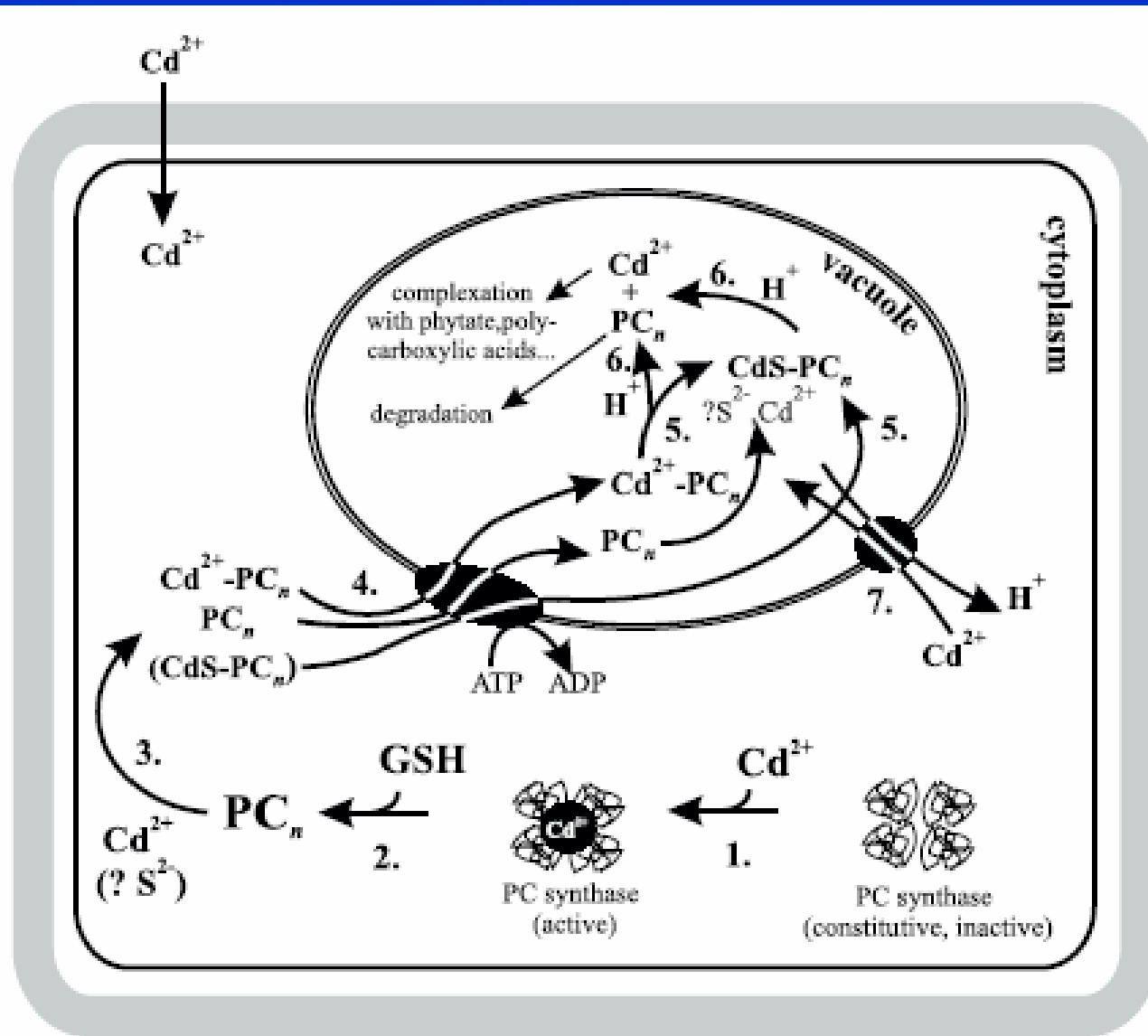
ROSTLINNÉ TRANSPORTÉRY KOVŮ

MODEL SYNTEZY FYTOCHELATINU

BIOLOGICKÉ CHELATUJÍCÍ SLOUČENINY

Organické kyseliny (citónová, malonová nebo maleinová)

Aminokyseliny (cystein, histidin, methionin atd.)

Fytochelatiny (krátké polypeptidy, $(\text{Glu-Cys})_n\text{-Gly}$, $n = 2 - 11$)

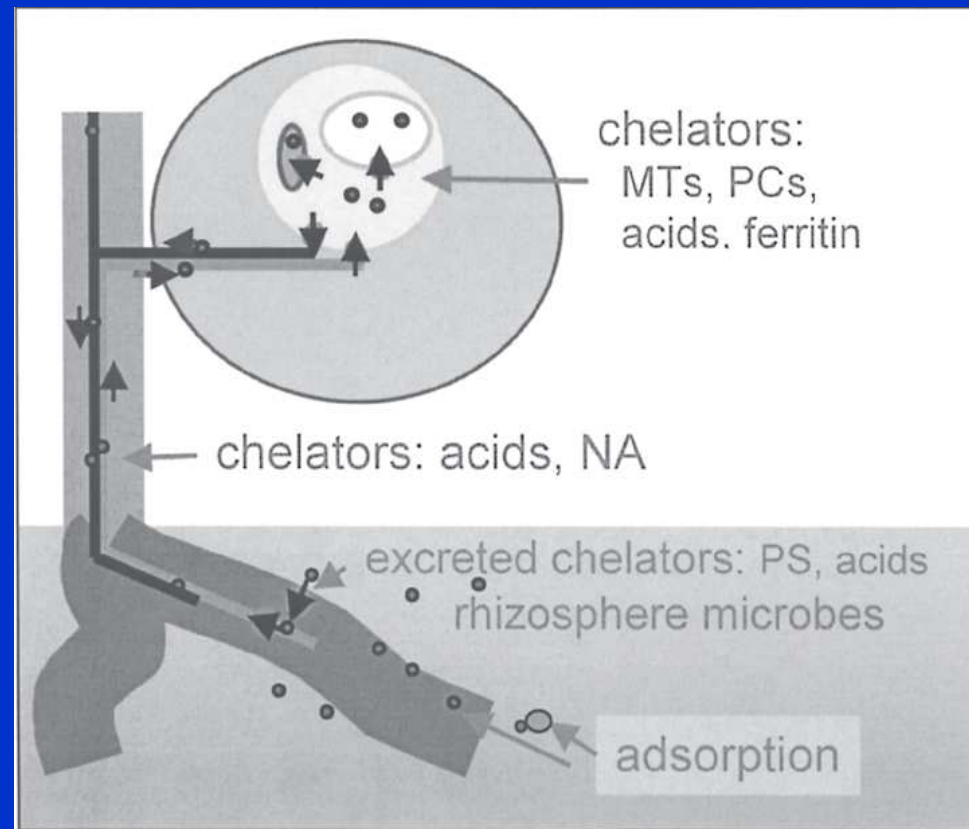

Metalothioneiny (genově kódované polypeptides)

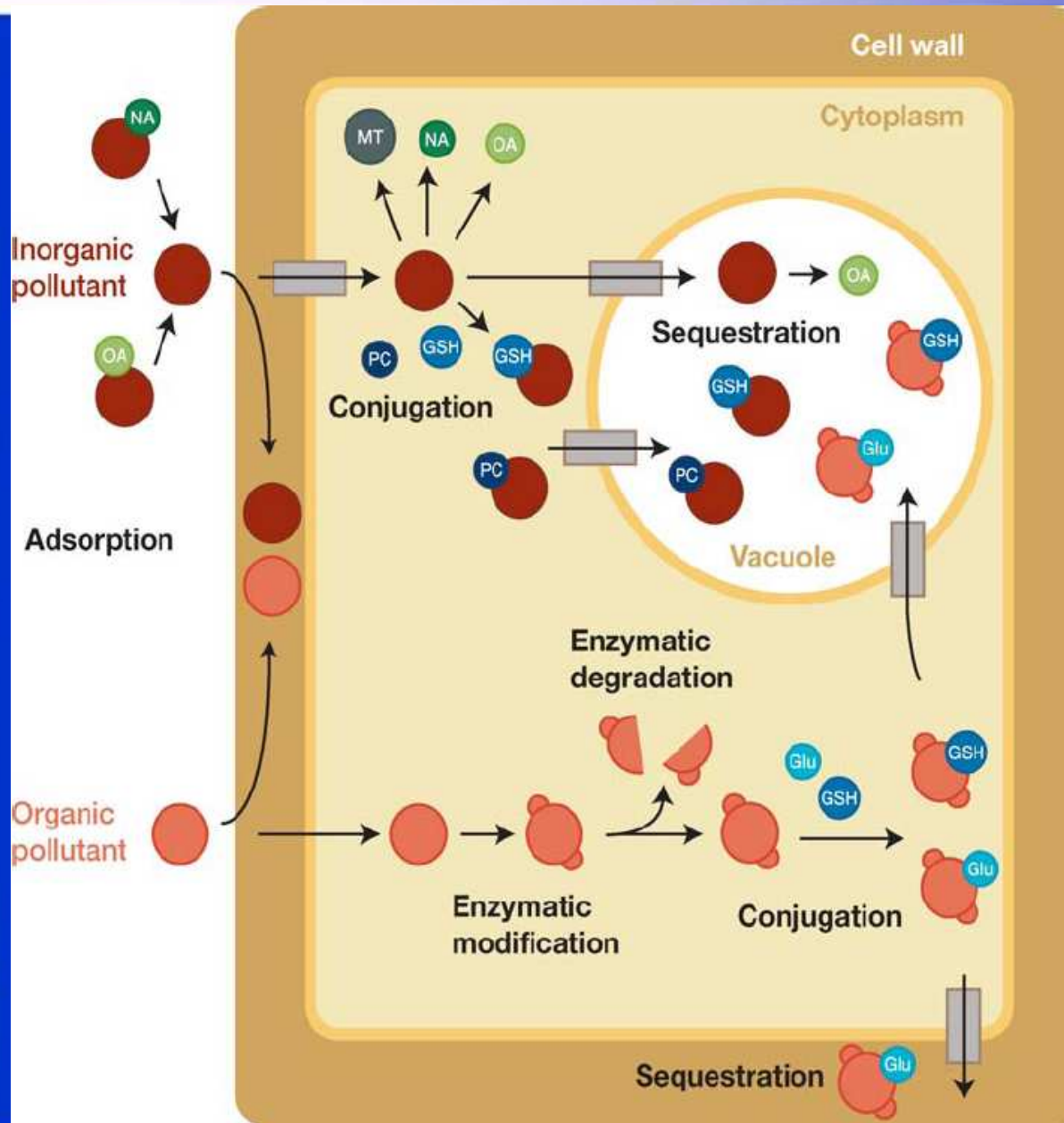
Metallochaperony (proteiny)

„Heat shock“ proteiny

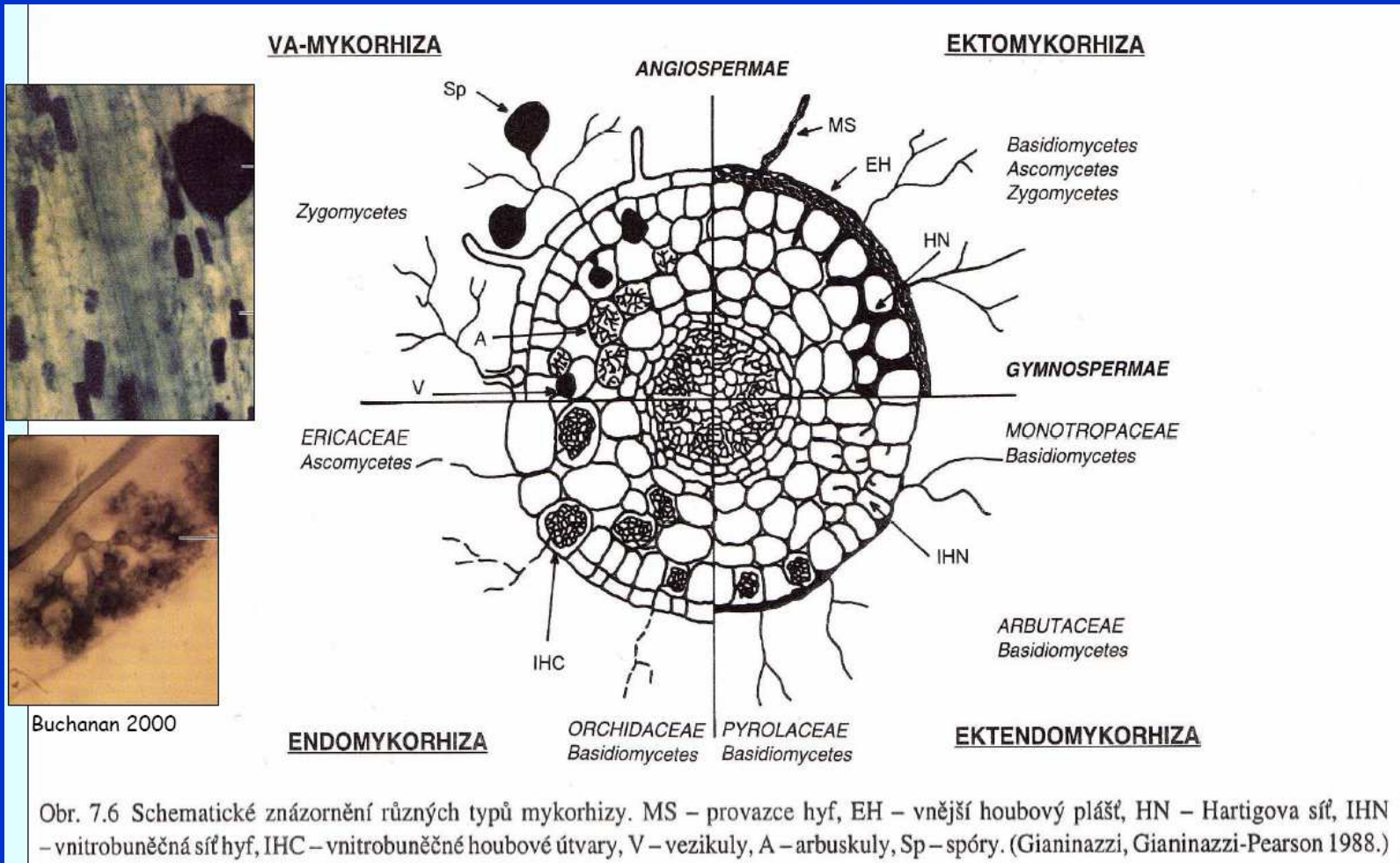
MECHANISMUS DETOXIFIKACE

Pilon-Smits,
Annu. Rev. Plant.
Biol. (2005) 56,15-39

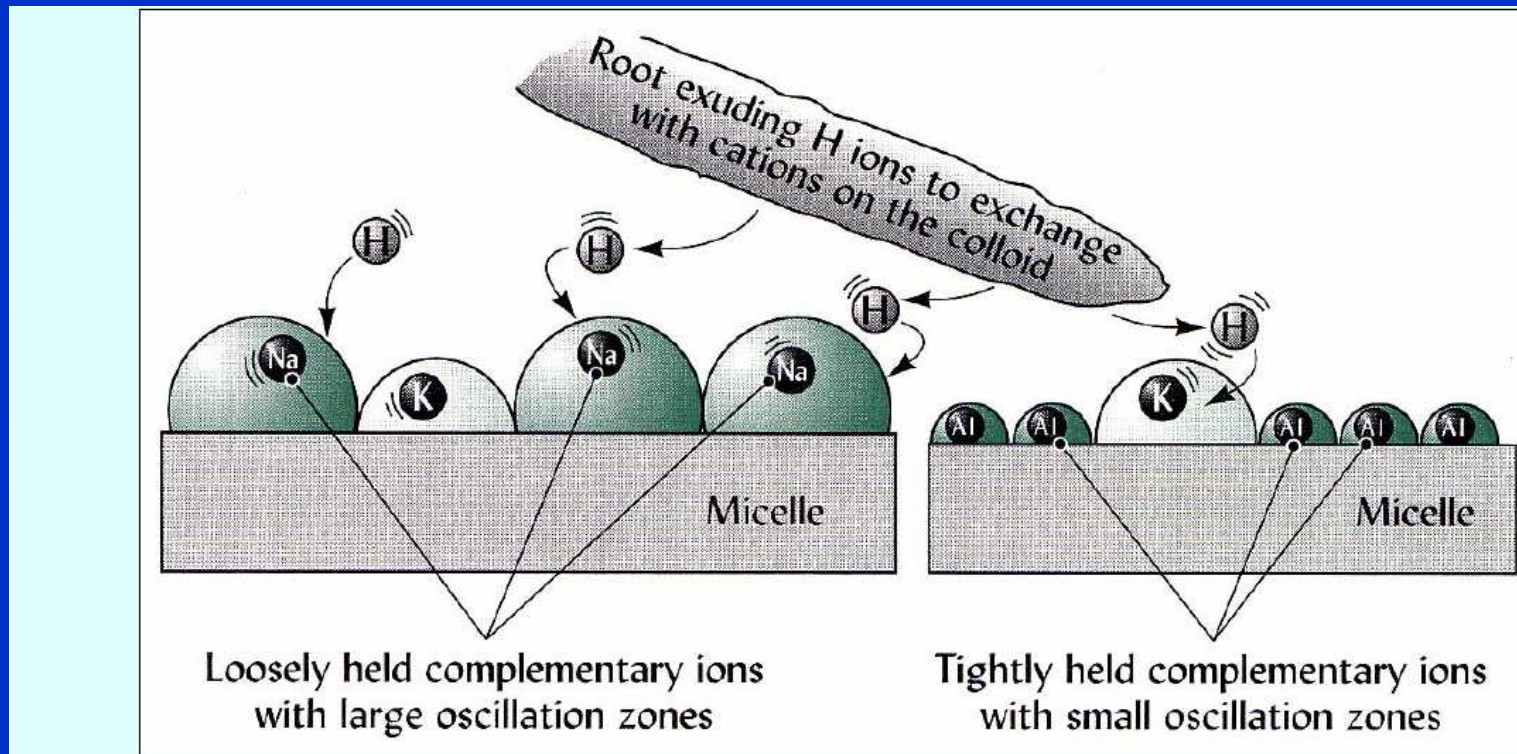

MYKORHIZA

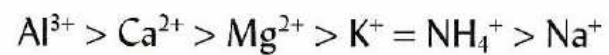

KOŘENOVÉ EXUDÁTY

Brady a Weil 2002

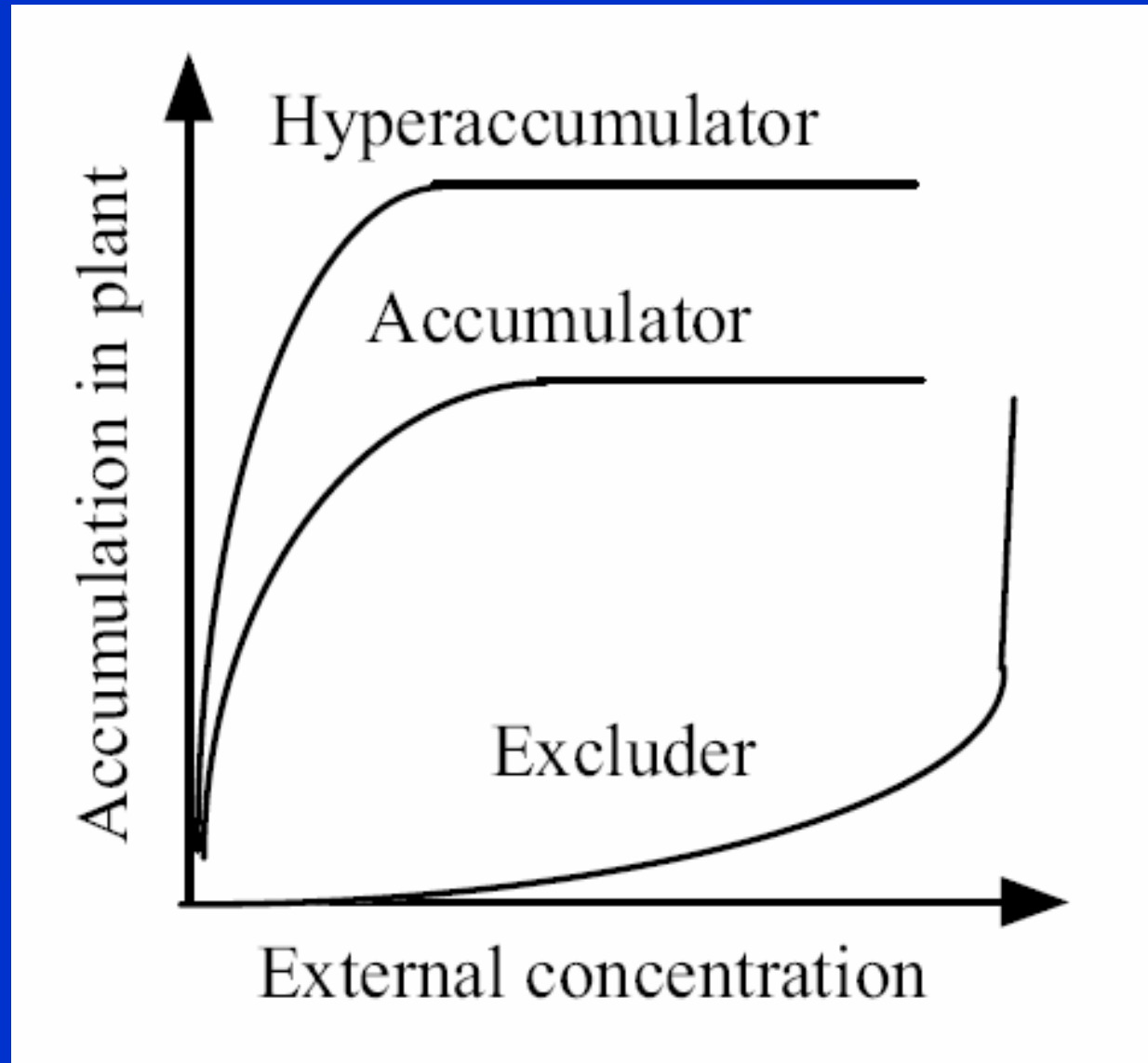

HYPERAKUMULACE

TYPY ROSTLIN

HYPERAKUMULÁTORY

- První hyperakumulátor byl nalezen v roce 1948 Minguzzim and Vergnanem a jednalo se o hyperakumulátor niklu *Alyssum bertolonii*.
- *Alyssum murale* – druhá „niklová“ rostlina byla objevena ruským vědcem Doksopulem v roce 1961.
- V roce 1977 Brooks a kolektiv použili poprvé termín „hyperakumulátor“.
- Do roku 2005 bylo známo 450 hyperakumulujících rostlinných druhů.

HYPERAKUMULÁTORY

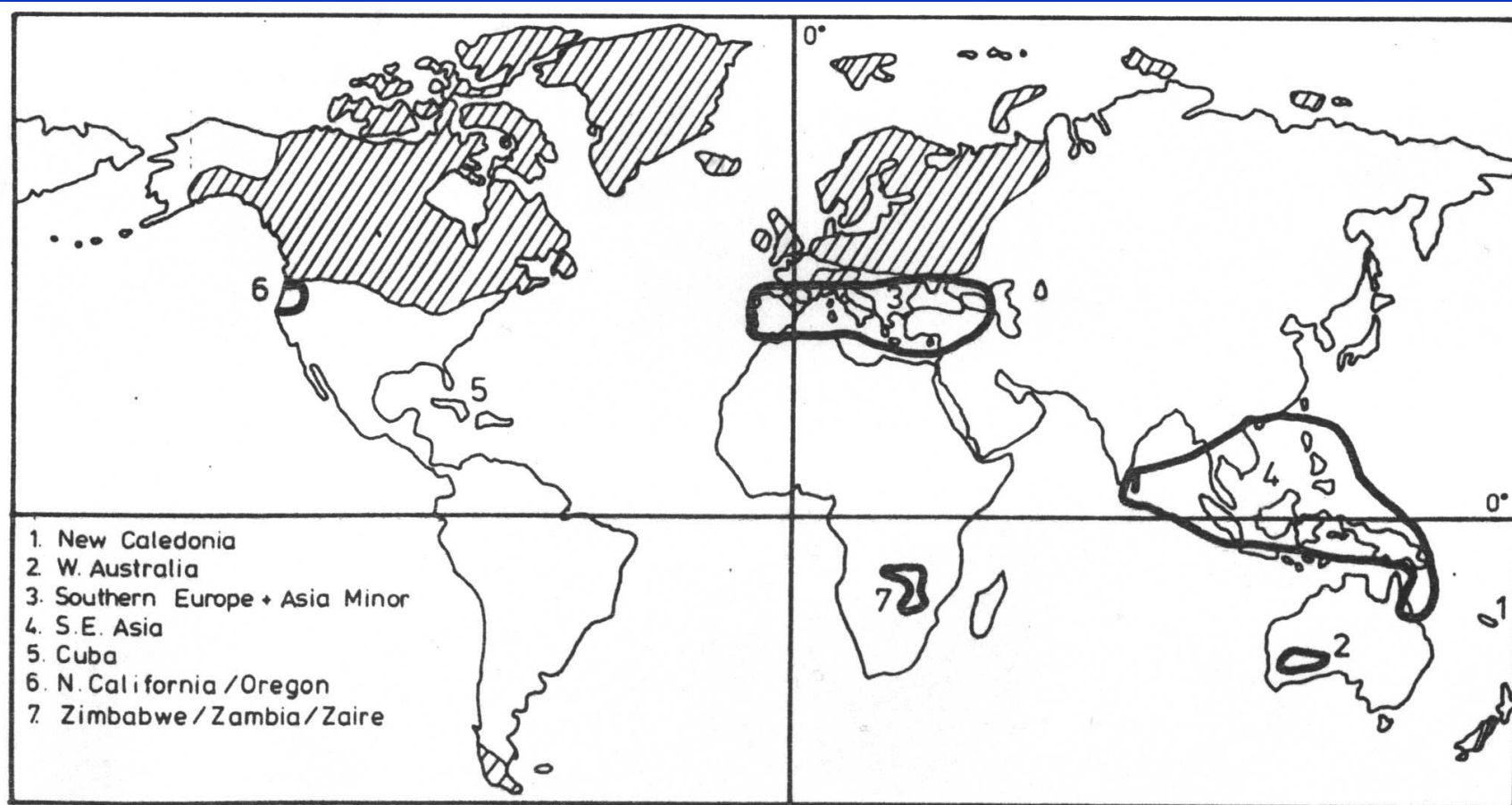

Prvek	Nízká		Normální	Vysoká	Hyperakumulátory
Mn	5	20	400	2000	10000 – 50000
Zn	5	20	400	2000	10000 – 50000
Cd	0.03	0.1	3	20	100 – 3000
Pb	0.01	0.1	5	100	1000 – 8000
Ni	0.2	1	10	100	1000 – 40000
Co	0.05	0.2	5	50	1000 – 10000
Cr	0.05	0.2	5	50	1000 – 2500
Cu	1	5	25	100	1000 – 12500
Se	0.01	0.1	1	10	100 - 6000

Všechna čísla jsou v $\mu\text{g/g}$ DW rostliných listů

ROZŠÍŘENÍ Ni HYPERAKUMULÁTORŮ

Šrafované oblasti – ledovec v průběhu poslední doby ledové

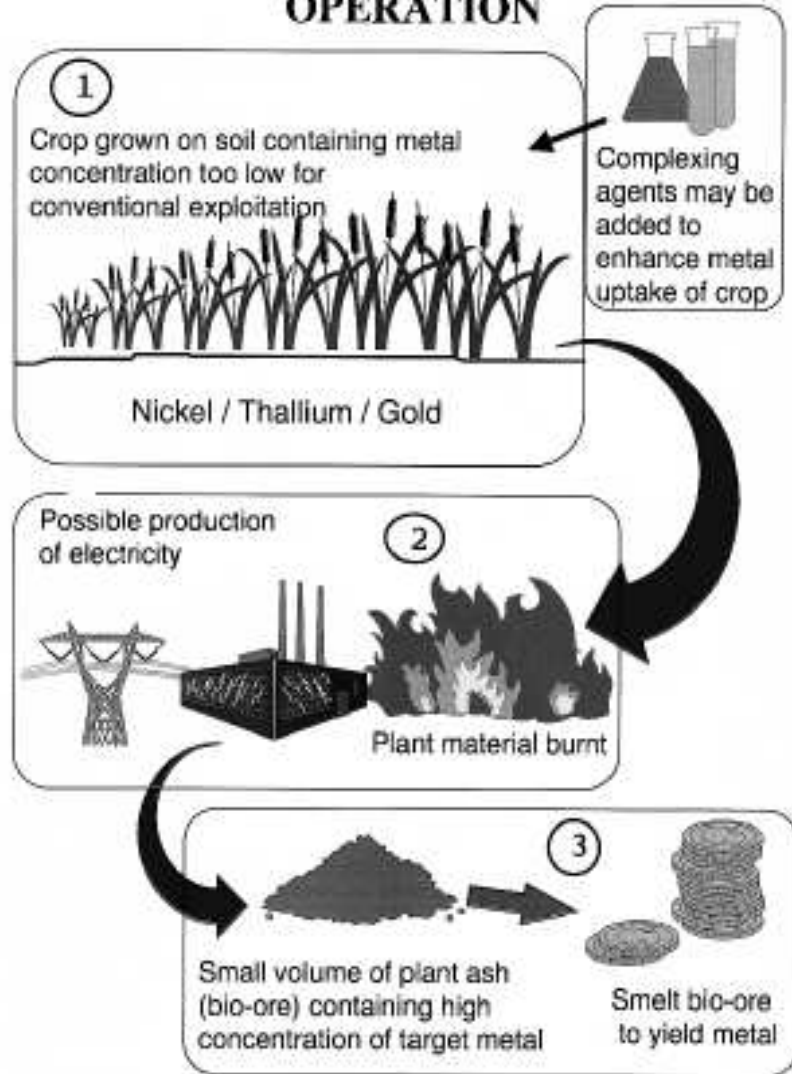
Baker and Brooks, Biorecovery (1989) 1,81-126

FYTOMINING

THE PHYTOMINING OPERATION

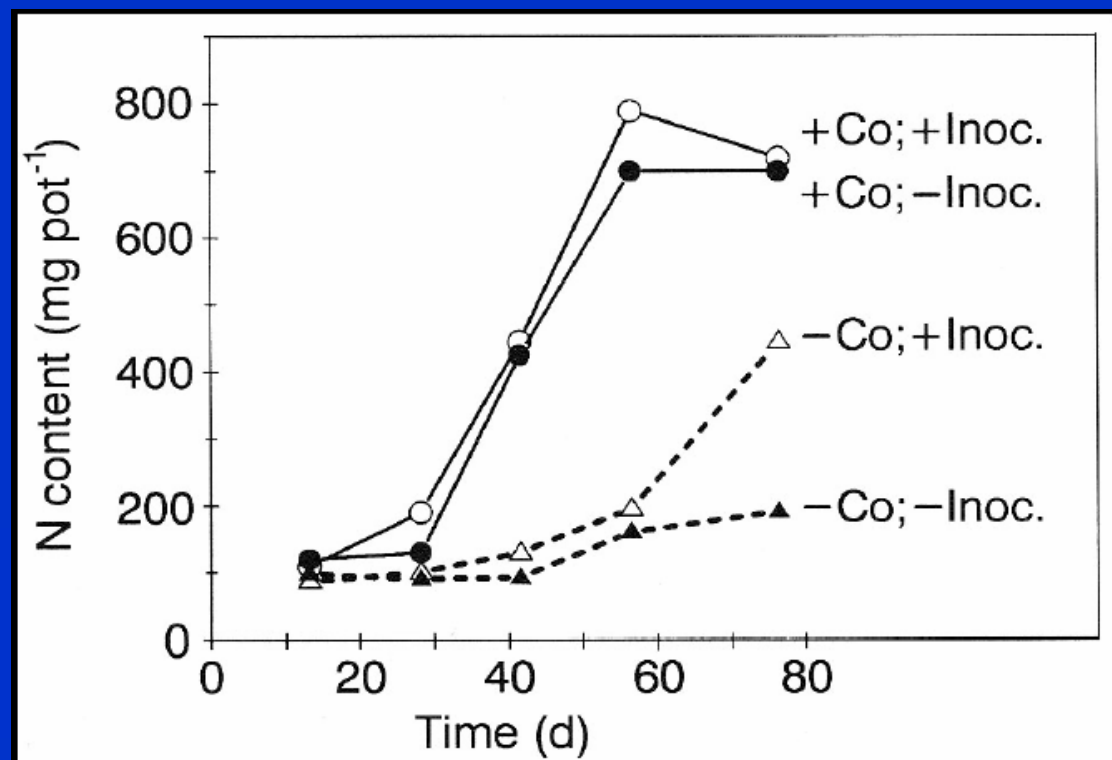

TOXICITA A DEFICIENCE TĚŽKÝCH KOVŮ

KOBALT

- přechodný prvek
- intenzita příjmu a distribuce v rostlině závislá na druhu
- požadavek především u rostlin se symbiotickou fixací N – projevuje se jako deficience N
- esenciální pro mikroorganismy (vit. B12 – kobalamin) – Co(II)

KOBALT

Hyperakumulace:

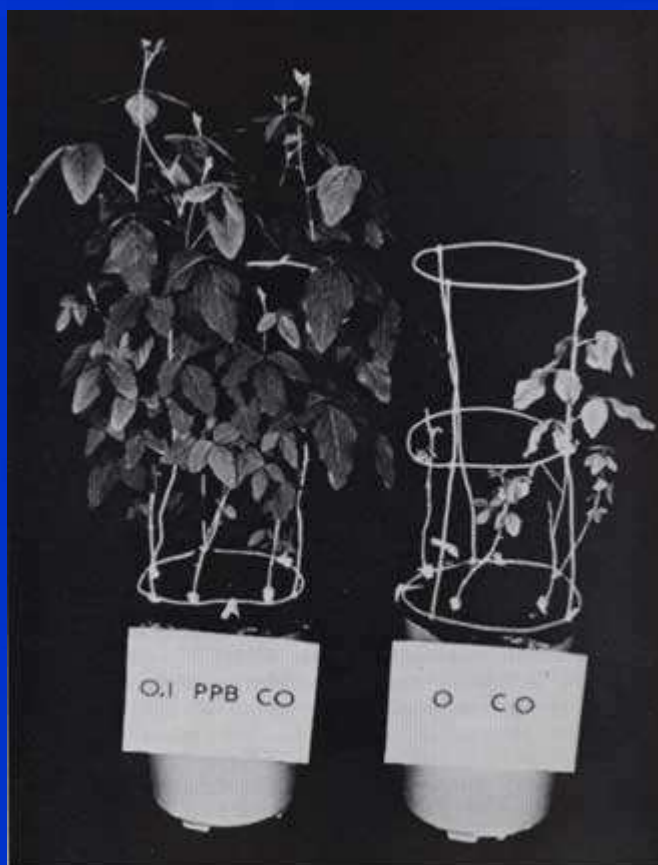
- $>1\ 000\ \mu\text{g/g}$ (0.1 %) Co
- 26 rostlinných druhů
- Lamiaceae, Scrophulariaceae
- *Crotalaria cobalticola* – $3010\ \mu\text{g/g}$ DW (první Co hyperakumulátor)
- *Haumaniastrum robertii* – $10200\ \mu\text{g/g}$ DW (nejvyšší obsah kobaltu, který byl nalezen, „měděná květina“, použitelná pro biogeochemickou prospekci kobaltu)

Haumaniastrum robertii

KOBALT

Vliv přidavku 0,1 ug Co / l do výživného roztoku na růst soji v symbióze s Rhizobium japonicum.

Deficience kobaltu

Toxicita kobaltu

KOBALT

Kobalt v rostlině:

- stimulace prodlužovacího růstu izolovaných orgánů
- inhibice syntézy ethylénu
- oddálení senescence listů
- zvýšení odolnosti rostliny při vodním stresu
- vliv na akumulaci alkaloidů
- možná účast v syntéze chlorofylu b

Toxicita kobaltu:

- nad $0,4 \mu\text{g Co g}^{-1} \text{SH}$, akumulátory $4-10 \text{ mg Co g}^{-1} \text{SH}$
- inhibice aktivního transportu iontů
- mitotický jed
- narušení syntézy RNA, pokles obsahu DNA a RNA v buňce (aktivita nukleáz)
- opad listů, diskolorace, snížení růstu prýtu

Některé proteiny obsahující kobalt:

Methionin syntáza

Ribonukleotidreduktáza (oxidace ribonukleotidu na deoxyribonukleotid)

Methylmalonyl-koenzym A mutáza (syntéza hemu u bakterie)

MĚĎ

- 6 $\mu\text{g/g}$ SH
- podobné vlastnosti jako Fe
- účast v oxidoredukčních reakcích v buňce přechody Cu(II) a Cu(I)
- příjem ve formě Cu^{2+} , dostupnost většinou nízká – tvorba komplexů
- pohyblivost Cu v rostlině malá, většina lokalizována v kořenech

MĚĎ

Hyperakumulace:

- $>1\ 000\ \mu\text{g/g}$ (0.1 %) Cu
- 24 rostlinných druhů
- Cyperaceae, Lamiaceae, Poaceae, Scrophulariaceae
- Mnoho druhů jsou také hyperakumulátory kobaltu.
- *Ipomoea alpina* – $12300\ \mu\text{g/g DW}$ (nejlepší hyperakumulátor mědi)
- *Aeollanthus biformifolius* – $3920\ \mu\text{g Cu /g DW}$ a také $2820\ \mu\text{g Co /g DW}$

Celosia trigyna

MĚĎ

Deficience mědi:

- poruchy tvorby reprodukčních orgánů
- zasychání špiček listů
- pokles lignifikace
- sterilita pylu

Toxicita mědi:

- už při koncentraci vyšší než 20-30 $\mu\text{g/g}$ SH
- hyperakumulátoři mědi
- mechanismy tolerance podobné jako v případě těžkých kovů:
  - restrikce příjmu na plasmalemě
  - aktivní výdej z buňky
  - chelatace v prostoru buněčné stěny
  - vazba na složky buněčné stěny
  - chelatace v cytoplasmě
  - depozice do vakuoly

MĚĎ

Měď v rostlině:

- význam v oxido-redukčních reakcích
- 3 skupiny enzymů obsahujících měď:
  - **modré proteiny** – nemají oxidázovou aktivitu, účast v přenosu e^- (např. plastocyanin)
  - **nemodré proteiny** – peroxidázy, oxidují mono- a difenoly
  - **proteiny obsahující více atomů mědi** – oxidázy (např. askorbát oxidáza nebo difenoloxidáza)

Některé proteiny obsahující měď:

CuSOD

Askorbát oxidáza – oxidace askorbátu na dehydroaskorbát

Diaminoxidáza – degradace putrescinu a spermidinu

Fenoloxidázy – v buněčné stěně, syntéza ligninu

CHROM

- Koncentrace Cr závislá na obsahu jeho rozpustných sloučenin v půdách
- Nejvíce Cr se kumuluje v kořenech, méně v listech a stoncích. Nejnižší obsahy byly zjištěny v zrně.
- Rostliny přijímají Cr^{6+} . Toxicita Cr závisí na stupni oxidace a přístupnosti přijatelných forem Cr.
- Chróm stimuluje vývoj rostlin a kladně působí na metabolismus cukrů.
- Toxické pro člověka jsou Cr^{6+} . Jejich účinek je vysvětlován změnou hemo-globinu na methemoglobin.
- Chróm silně kumulují: mrkev, brambory, okurky, kukuřice
nekumulují : zelí, cibule, jablka.

Toxicita chromu

CHROM

Hyperakumulace:

- $>1\ 000\ \mu\text{g/g}$ (0.1 %) Cr
- 10 rostlinných druhů

Salsola kali

Leptospermum scoparium

- Scrophulariaceae, Graminae, Poaceae, Fabaceae, Myrtaceae
- *Leptospermum scoparium* – 20000 $\mu\text{g/g}$ DW
- 48 000 $\mu\text{g/g}$ DW v *Sutera fodina*;
30 000 $\mu\text{g/g}$ DW v *Dicoma niccolifera*
- Možná kontaminace vzorků
sprašemi obsahujícími chrom

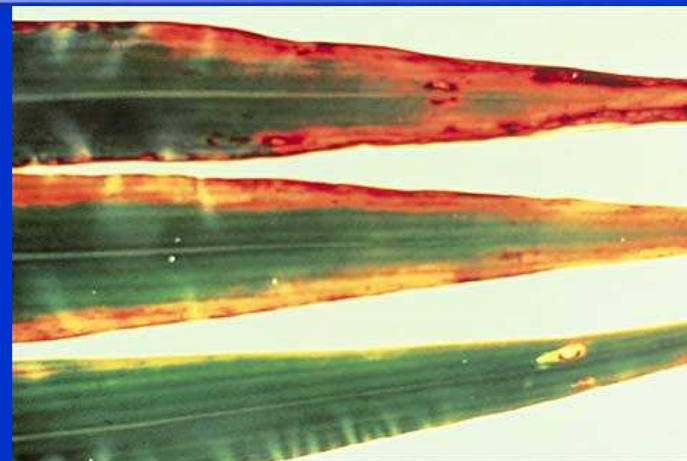

OLOVO

Toxicita olova

- Přítomno ve všech rostlinách.
- Běžný jeho obsah je 2-3 mg Pb.kg⁻¹.
- Pb rostlina přijímá pasivně a
- Příjem ovlivňuje pH a teplota.
- V rostlinách je pevně vázáno a není pohyblivé.
- V malých koncentracích stimuluje růst [Pb(NO₃)₂]
- Při vyšších koncentracích dochází k narušení metabolismu vápníku, inhibici enzymatických systémů, snížení příjmu CO₂ působí na buněčné dělení, omezují příjem vody.
- Při vysokých obsazích olova vznikají u rostlin chlorózy, přičemž pletiva kolem nervatury listů zůstávají zelená, později se zbarvují žlutozeleně a listy jsou zakrnělé.
- V bezprostřední blízkosti komunikací může obsah Pb dosáhnout 100-500 mg.kg⁻¹ sušiny.
- Nejcitlivější na kumulaci olova je zelenina listová.
- Olovo se kumuluje zejména v kostech, dále v játrech a ledvinách.
- Otrava se projevuje nervovými poruchami, poruchami trávicího ústrojí a v konečné fázi dochází k ochrnutí pánevních končetin.
- Olovo má rovněž mutagenní účinky.

OLOVO

Hyperakumulace:

- $>1\ 000\ \mu\text{g/g}$ (0.1 %) Pb
- 4 rostlinné druhy
- Plumbaginaceae, Caryophyllaceae, Brassicaceae
- *Thlaspi rotundifolium* – $8200\ \mu\text{g/g DW}$
- *Thlaspi alpestre* – $2740\ \mu\text{g/g DW}$
- Olovo precipituje v rhizosféře – je minimalizován jeho příjem a transport do nadzemních částí rostlin

MANGAN

- 50 $\mu\text{g/g}$ SH
- v rostlině v oxidačních stavech II, III, IV
II a IV jsou stabilní
III je nestabilní
- účast v oxidoredukčních reakcích v buňce přechody Mn(II) a Mn(III)
- tvorba komplexů MnATP
- příjem ve formě Mn^{2+} , dostupnost ovlivněna pH a redoxními podmínkami (podobně jako Fe)
- pohyblivost Mn v rostlině malá

MANGAN

Hyperakumulace:

- $>10\,000\ \mu\text{g/g}$ (1 %) Mn
- 11 rostlinných druhů
- Všechny druhy z Nové Kaledonie
- Apocynaceae, Cunoniaceae, Proteaceae
- *Macadamia neurophylla* – $51800\ \mu\text{g/g}$ DW (nejlepší hyperakumulátor)

MANGAN

Mangan v rostlině:

- význam v oxido-redukčních reakcích
  - přímá součást některých enzymů:
SOD

V rostlině je přítomno několik isoform SOD:

FeSOD – dominantní chloroplastová forma

CuZnSOD – chloroplastová, cytoplasmatická i mitochondriální

MnSOD – v mitochondriích a peroxisomech

komplex vyvíjející kyslík

- aktivace enzymů
  - specifická:
    - malátdehydrogenáza
    - isocitrátdehydrogenáza
    - PEPkarboxykináza (pochvy cévních svazků)
  - méně specifická (aktivace i Mg^{2+})

NIKL

- požadavek rostliny nízký 0,005 $\mu\text{g/g}$ SH
- toxicita nad 10-50 $\mu\text{g/g}$ SH
- chemicky příbuzný Fe a Co
- v biologických systémech pouze především jako Ni(II), existuje i jako Ni(I) a Ni(III)
- tvorba stabilních komplexů (Cys a citrát)
- Ni je součástí řady enzymů (většina bakteriálních)

Deficience niklu:

- přímé projevy nebyly popsány

Toxicita niklu:

- např. při aplikaci kalu
- tolerance je charakteristická u rostlin na serpentinitech (vysoký obsah Fe, Mg, Ni, Cr a Co a velmi nízká konc. Ca) – schopnost hyperakumulace
- komplexace

NIKL

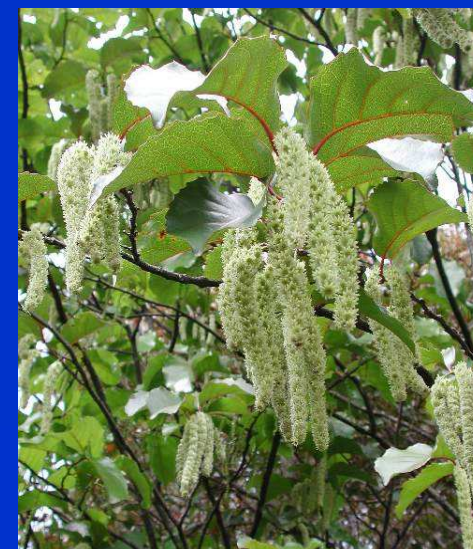
Hyperakumulace:

- $>1\ 000\ \mu\text{g/g}$ (0.1 %) Ni
- 290 rostlinných druhů
- Brassicaceae, Cunoniaceae, Euphorbiaceae, Violaceae, Flacourtiaceae
- *Psychotria douarrei* – 47500 $\mu\text{g/g}$ DW (nejlepší hyperakumulátor)
- Endemická flóra z Nové Kaledonie (okolo 50 druhů)
- *Sebertia acuminata* – 17750 $\mu\text{g/g}$ DW (modrozelený latex obsahuje nikl v množství 11200 $\mu\text{g/g}$ FW)

Sebertia acuminata

© Bernard Suprin

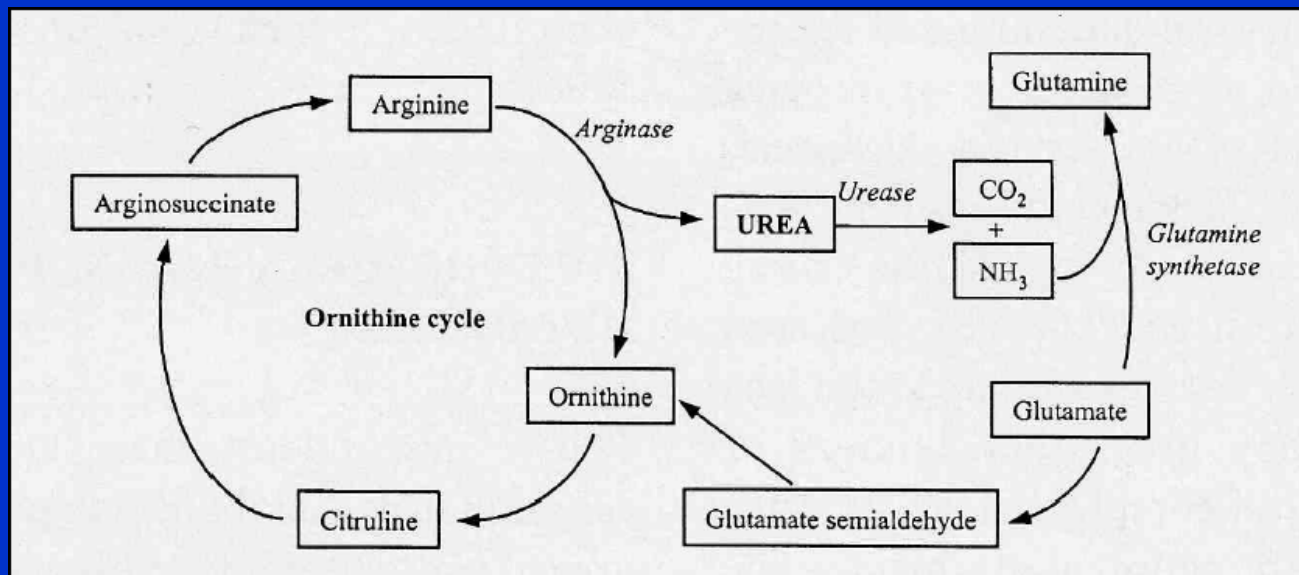
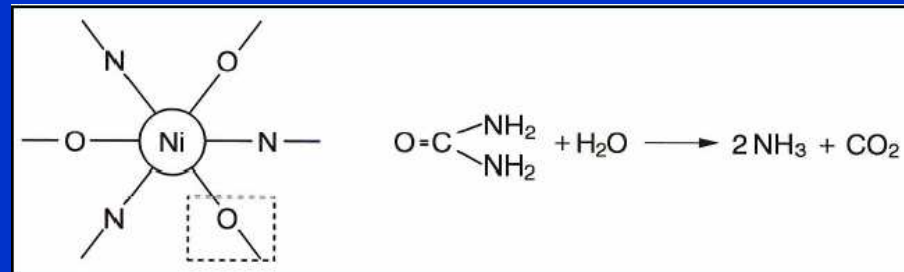
Homalium austrocaledonicum

NIKL

Nikl v rostlině:

- Ni je součástí řady enzymů (většina bakteriálních)
- u rostlin jediný známý enzym – **ureáza**
- hexamerní enzym, každá podjednotka 2 atomy Ni
- štěpení močoviny

ZINEK

- obsah v rostlině kolem 20 $\mu\text{g/g}$ SH
- deficiencie při obsahu méně než 15-20 $\mu\text{g/g}$ SH, nad 200-300 $\mu\text{g/g}$ SH toxicita
- přijímán přednostně jako Zn^{2+} , při vyšším pH i jako ZnOH^-
- v biologických systémech pouze jako Zn(II)
- dobrá pohyblivost v rostlině, i ve floému
- v semenech ve formě fytátů

ZINEK

Hyperakumulace:

- >10 000 $\mu\text{g/g}$ (1 %) Zn
- 16 rostlinných druhů
- 10 z 16 druhů jsou rostliny rodu *Thlaspi*
- Brassicaceae, Violaceae
- *Thlaspi calaminare* – 39600 $\mu\text{g/g}$ DW (nejlepší hyperakumulátor)
- Kromě *Haumaniastrum katangense* jsou všechny rostlinné druhy z Evropy

Thlaspi calaminare

ZINEK

Deficience zinku:

- v přírodě častá (srážkami bohatá stanoviště, vápenité půdy), často společně s deficiencí Fe
- zkracování internodií, zmenšování listů chlorózy mladých listů

Toxicita zinku:

- častým kontaminantem antropogenního znečištění
- zastavení elongace kořenů, chlorózy listů
- mechanismy tolerance:
- mykorrhiza
- sekvestrace do vakuoly

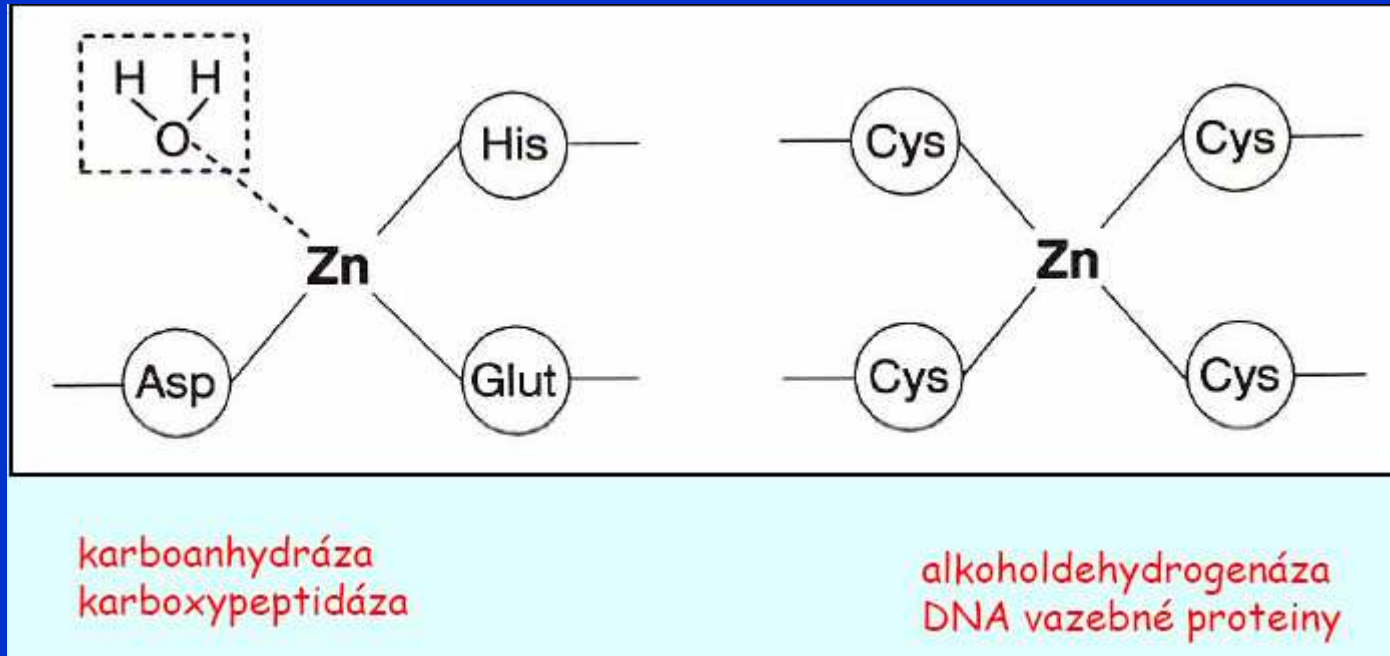

ZINEK

Zinek v rostlině:

- tvorba komplexů s N-, O- a S- ligandy
- strukturální i katalytická funkce v enzimech

Další enzymy obsahující Zn:

CuZnSOD

fosfolipázy

RNApolymeráza

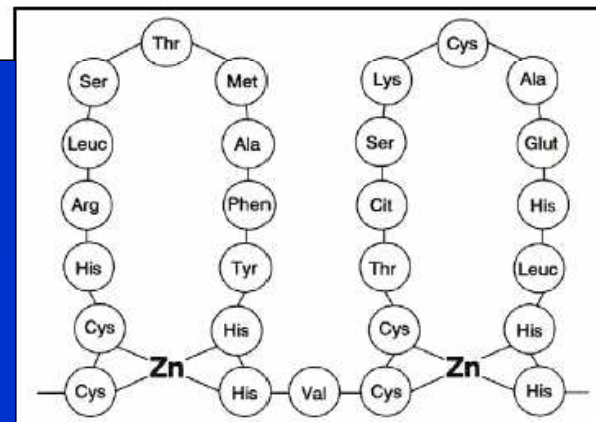
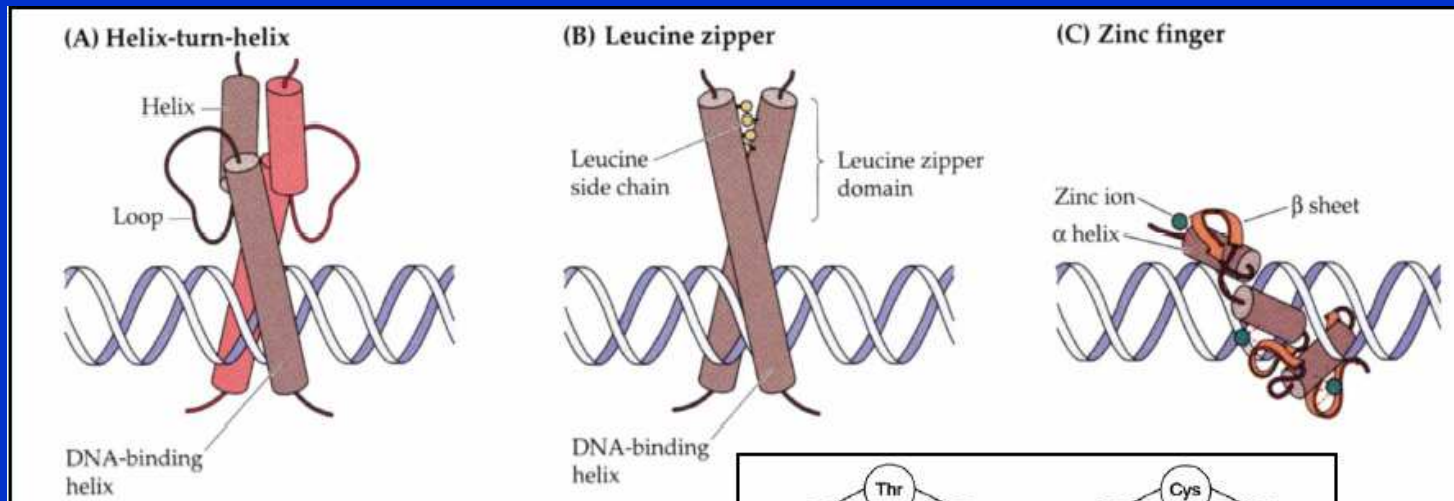
alkalická fosfatáza

ZINEK

Zinek v rostlině:

součást DNA vazebných proteinů – transkripční faktory

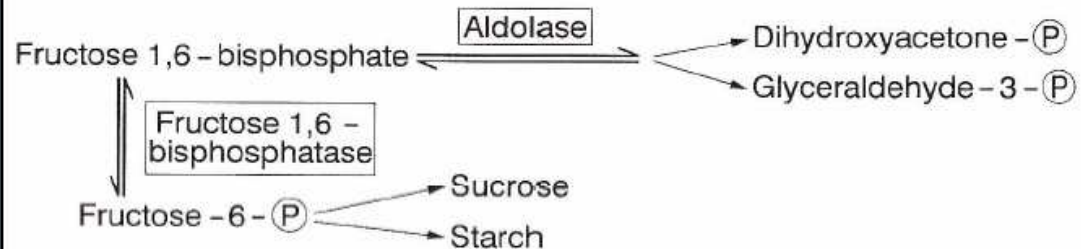
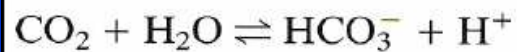

ZINEK

Zinek v rostlině:

- aktivace nebo modulace aktivity enzymů
  - např. pyrofosfatáza na tonoplastu (převládá Mg^{2+} dependentní forma) význam v syntéze proteinů
  - integrita ribosomů
  - při deficienci akumulace AK
- význam v metabolismu sacharidů
  - karboanhydráza, fruktoza-1,6-bisfosfatáza nebo aldoláza
- udržování integrity plasmalemy
  - komplexy s fosfátovými a SH skupinami fosfolipidů a membránových proteinů

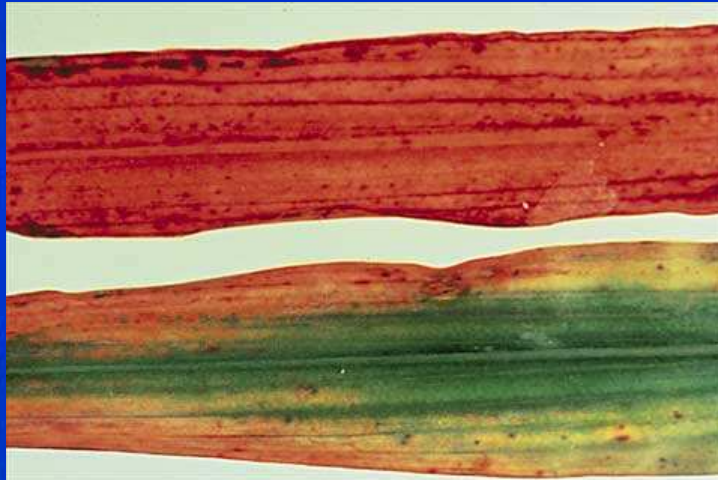
KADMIUM

- Přijímá převážně jako kation Cd^{2+}
- Pohyb Cd z kořenů do nadzemních částí je omezený. Lze ho snížit fosforečnou výživou, kde se předpokládá interakce Cd s P.
- V nízkých koncentracích je Cd běžnou součástí všech rostlinných tkání
- Bylo prokázáno, že Cd vede k syntéze cysteinu a methioninu v sóji.
- Příčina toxicity Cd je spojovaná s narušením enzymatické aktivity a syntézy antokyanu.
- Chlorofyl se vyznačuje schopností koncentrovat Cd.
- Symptomy toxicity kadmia: omezený růst, poškození kořenů, červenohnědé zbarvení listů, které přechází v chlorózu.
- Kadmium inhibuje také činnost nitrátreduktázy.
- Rostliny ke kadmiu citlivé: špenát, sója, kořenové zeleniny.
- Rostliny odolné: plodové zeleniny, brambory, tabák, kukuřici.
- Obecně vegetativní části rostlin obsahují větší množství Cd než semena a plody.
- Kadmium je pro živočišný organismus vysoce toxický prvek
- Negativně ovlivňuje metabolismus vápníku, porušuje činnost ledvin, vede ke vzniku plicního emfyzému a kardiovaskulárním poruchám.
- Kadmium se ukládá v játrech, ledvinách a slezině.

KADMIUM

Toxicita kadmia

KADMIUM

Hyperakumulace:

- $>100 \mu\text{g/g}$ (0.01 %) Cd
- 1 rostlinný druh
- Brassicaceae
- *Thlaspi caerulescens* – $3600 \mu\text{g/g}$ DW
- Také hyperakumulátor zinku

Thlaspi caerulescens

SELEN

- Příjem selénu rostlinami je závislý na pH, teplotě.
- V malých dávkách stimuluje růst rostlin, ve vysokých působí toxicky.
- Nejvíce se Se ukládá ve vegetačním vrcholu, pak v semenech a v kořenech.
- Selén se chová podobně jako síra. V rostlinách např. selenocystin
- Toxicita selénu byla zjištěna u cibulovin.
- Se ve velmi malých dávkách nezbytný pro živočichy.
- Nedostatek způsobuje svalové onemocnění ("white muscle disease"), padání vlasů, srsti a peří.
- Vysoká koncentrace Se (kolem 5 ppm) toxická. Je známa jako "alkali disease" a u zvířat se objevuje v krmivech vypěstovaných na půdách bohatých Se. (deformace paznechtů a chrupu)
- Příjem selenu může být potlačen aplikací SO_4^{2-} , čehož se prakticky využívá na půdách s toxickým obsahem Se

Toxicita selenu

SELEN

Hyperakumulace:

- $>100 \mu\text{g/g}$ (0.01 %) Se
- 19 rostlinných druhů
- Asteraceae
- Nalezeny v Severní Americe
- *Astragalus pattersoni* – 2696 $\mu\text{g/g}$ DW (nejlepší hyperakumulátor)
- Hyperakumulátory Se byly nalezeny na pastvinách kde byly nemocné krávy
- Rostliny využitelné pro prospekci uranu (karnotit obsahuje selen)

Astragalus bisulcatus

SELEN

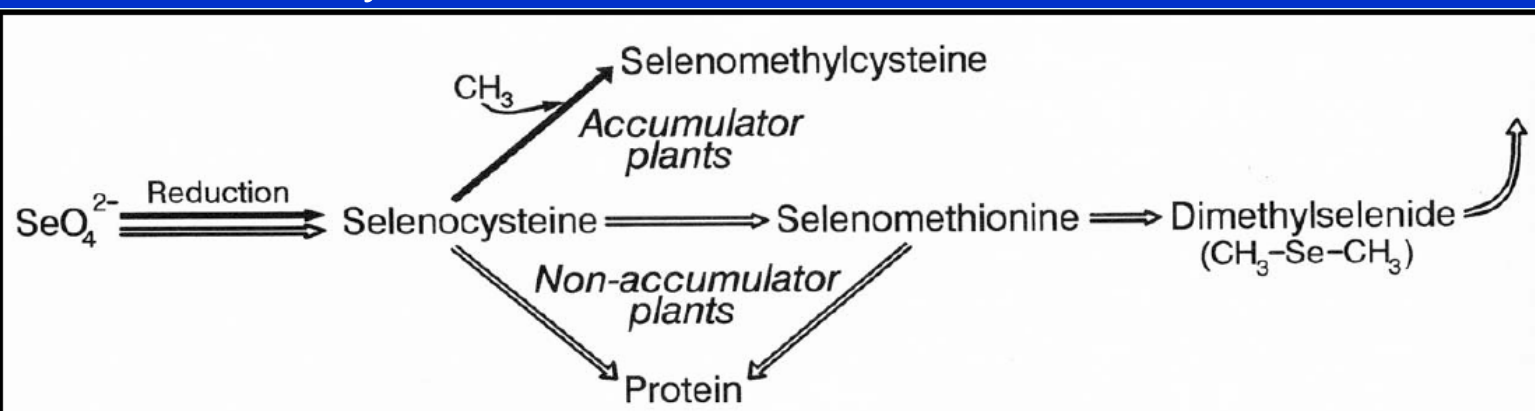

Selen v rostlině:

- zvýšení antioxidační kapacity rostliny a schopnosti tolerovat UV stres

Toxicita selenu:

- interakce s metabolismem S (vznik SeCys a SeMet)
- narušení funkce proteinů
- tolerance - kompartmentace Se ve vakuole
- přeměny SeCys a SeMet na neproteinogenní AK
- esencialita a toxicita Se pro živočichy
- součást glutathion peroxidázy
- akutní a chronické otravy - slepota, paralýza, smrt
- ztráta vitality

ARSEN

- Arsen je součástí mnoha rostlin a
- Obsah se pohybuje od 0,09 - 1,5 ppm na sušinu.
- V rostlině je poměrně mobilní a byl zjištěn i v zrně ječmene.
- Nejvyšší obsahy byly nalezeny u listových zelenin a nízké u ovoce.
- Toxicita se projevuje u rostlin rostoucích na haldách rudných dolů nebo při používání kontaminovaných odpadních vod k závlaze.
- První příznaky jsou vadnutí listů, fialové zbarvení, plazmolýza buněk.
- Nejčastější příznaky toxicity jsou zpomalení růstu a snížení výnosu.
- Toxicitu arsenu lze zmírnit aplikací síry a fosforu.
- Otravy arzémem se projevují těžkými průjmy a nervovými poruchami

ARSEN

Hyperakumulace:

- $>1\ 000\ \mu\text{g/g}$ (0.1 %) As
- 8 rostlinných druhů
- Polypodiaceae, Poaceae, Pinaceae, Campanulaceae, *Ericaceae*
- *Pteris vitata* – $7526\ \mu\text{g/g}$ DW (nízká koncentrace v kořenech)
- *Pityrogramma calomelanos* – $8350\ \mu\text{g/g}$ DW (vysoká koncentrace v listech, As ve formě arsenitanu)
- Řasy v říční vodě jsou schopny akumulovat od 500 do $1500\ \mu\text{g/g}$ DW

Pteris vitata

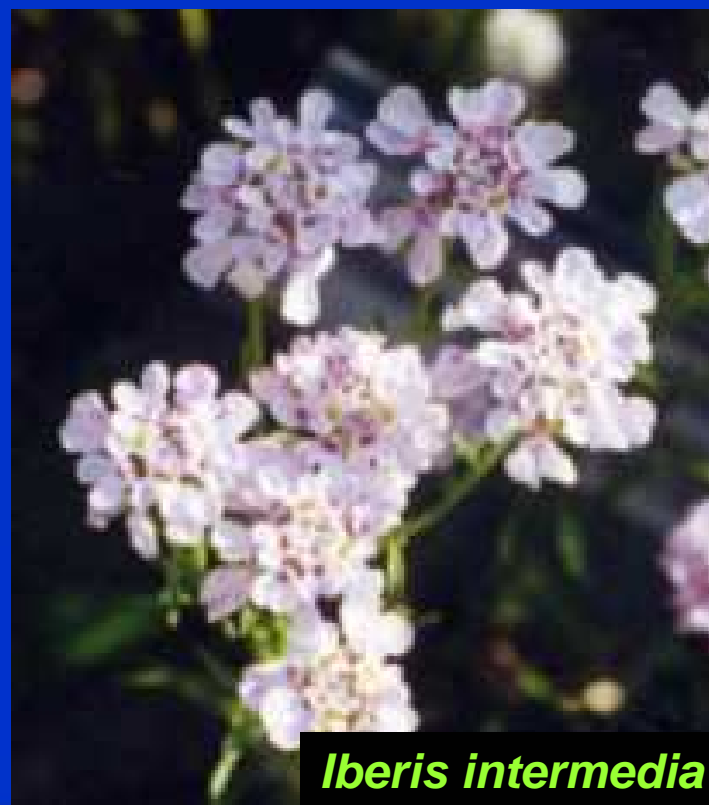

THALLIUM

Hyperakumulace:

- $>1\ 000\ \mu\text{g/g}$ (0.1 %) TI
- 1 rostlinný druh
- Brassicaceae
- *Iberis intermedia* – $2132\ \mu\text{g/g}$ DW
- Roste na hlušině po dolování olova

Iberis intermedia

RTUŤ

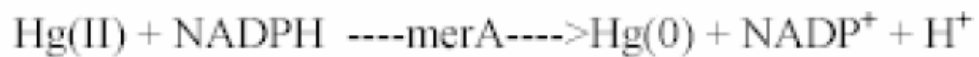
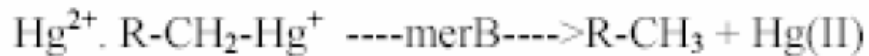
- Rostliny přijímají rtuť snadno
- Rtuť přijatá z půdy je kumulovaná v kořenech a může být translokována do nadzemních částí.
- Rostliny mohou přijímat Hg ve formě páry z ovzduší.
- V rostlině může být Hg přemísťována do různých tkání.
- Intenzívně se váže s atomy síry v aminokyselinách, bílkovinách a enzýmech.
- Rtuť omezuje: růst rostliny, vývin kořenů, fotosyntézu.
- Rtuť silně kumulují: mrkev, salát, houby, jablka, zelí, fazole.
nekumulují: rajčata, okurky, řepa.
- Rtuť u člověka postihuje především nervový systém a dostavují se duševní deprese.
- Při otravách Hg dochází k vypadávání zubů a poruchám ledvin.

RTUŽ

Biomanipulace rostlin:

- transformace rostlin bakteriálními geny
  - ✓ **MerA** – Hg²⁺ reduktáza
  - ✓ **MerB** – lyáza
- úspěšně u *Arabidopsis thaliana*, *Brassica*, *Nicotiana tabacum*, *Liriodendron tulipifera*
- zkouší se u mokřadních rostlin (*Typha*, divocí příbuzní rýže , *Spartina*)

Nicotiana tabacum